

DOORGAANDE ONTWIKKELING

Huib D.Minderhoud.

Zevenduizend jaar geleden! Het klimaat op het noordelijk halfrond is voortdurend milder geworden en het landijs trekt zich steeds verder terug naar het noordpoolgebied. De rendierkudden, de mammoeten én de rendierjagers hebben onze streken verlaten, want de Drentse toendra bestaat niet meer. Drenthe is totaal veranderd! Op de hoger gelegen gedeelten zijn uitgestrekte bossen ontstaan en in de drassige beekdalen, uitgeslepen door massa's smeltwater uit de ijstijd, groeit overvloedig gras. In het voor- en najaar treden de riviertjes tot ver buiten hun oevers en het neerdalende slib zorgt voor jaarlijks terugkerende vruchtbaarheid.

Prehistorische boerderij met voorraadschuur op palen, uit The Vancouver Story 1986.

Ook de dierenwereld is veranderd. In de bossen leven everzwijnen, vossen en wolven, marters en konijnen.

's Avonds verlaten edelherten en oerossen, grote wilde runderen, de dekking van bomen en struikgewas om aan de

oevers van de diepjes te drinken en te grazen. In het heldere water wemelt het van vis.

In de laaggelegen gebieden, waar het toestromende water geen natuurlijke afvloeiing vindt, ontstaan uitgestrekte moerassen. Opeenhopen

van overdadige plantengroei, steeds weer afstervend, steeds weer aangroeiend, eeuwenlang. Ontoegankelijk voor mens en dier!

Ook voor de mens, inderdaad. Want in het Drenthe van zevenduizend jaar geleden, in

dit paradijselijk parkland-schap, leven ook mensen. Het zijn jagers, vissers en verzamelaars van vruchten, noten, eieren. Hun werktuigen zijn al niet meer zo primitief als die van de rendierjagers. Ze maken al pijlpunten met weerhaken en vishaakjes, ze verstaan de kunst hun stenen speerpunten en dolken te slijpen en te polijsten. En... hoe verder de tijd voortschrijdt, hoe volkomener hun technieken worden. Met behulp van een snel in het rond bewogen stok en scherp zand lukt het hen zelfs gaten te boren, zodat ze hun bijlen en strijdhamers van stelen kunnen voorzien. Er worden ook belangrijke uitvindingen gedaan. Het aarde-werk!! Voortaan kunnen ze water en voedsel met zich mee voeren en bewaren. Het vuur!! Misschien toevallig ontdekt, omdat een vonk van

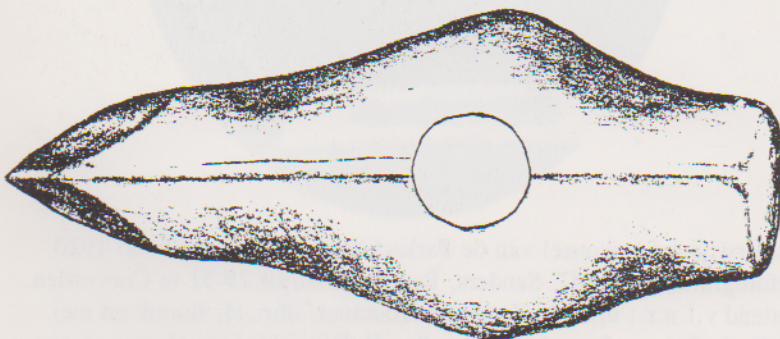
twee tegen elkaar geslagen stenen terecht kwam in droog plantenmateriaal. Nu kunnen ze hun vlees roosteren aan het spit of op gloeiende stenen.

En vanaf drieduizend jaar voor Christus komt de mens tot de ontdekking, dat hij op stukjes gereed gemaakte grond akkerbouw kan bedrijven en ook daarbij komt het vuur uitstekend van pas. Met zijn stenen bijlen hakt hij een klein bosgedeelte om en daarna verbrandt hij de restanten. In de met as bedekte aarde zaait hij zijn gerst en als na enkele oogsten de grond is uitgeput, wordt weer een nieuw stukje bos aangepakt. En als hij tenslotte ook nog ontdekt, dat hij beter dieren kan temmen dan ze achterna te zitten, zijn alle voorwaarden voor een blijvende vestiging aanwezig.

Omstreeks drieduizend jaar voor Christus is het zo ver.

Op de hogere zandgronden bouwen de Hunebedbouwers hun nederzettingen. Hier houden ze hun vee, bewerken hun akkertjes, jagen, vissen en ..bouwen reusachtige begraafplaatsen. Andere stammen leven op dezelfde manier, maar begraven hun doden in grafheuvels of zetten de as van hun verbrande overledenen bij in urnen. Overal in Drenthe vinden we ze terug: de hunebedden, de grafheuvels en de urnenvelden. Ook in de omgeving van Coevorden, in Dalen. Resten van bewoning in de vorm van préhistorische boerderijen zijn daar veelvuldig aangetroffen. Sporen van hun aanwezigheid in de vorm van bijlen en andere stenen gebruiksvoorwerpen zijn gevonden in Weyerswold, Padhuis, Stieltjeskanaal en ook in Poppenhare. Werktuigen, misschien gebruikt in tijdelijke kampementen.

Iets heel bijzonder is de vondst geweest van een geslepen stenen bijl bij De Scheere. Deze bijl vertoont een smalle rand midden op het bovenvlak, die de indruk van een gietnaad wekt. Het voorwerp dateert uit de tijd, dat gegoten bronzen bijlen hun intrede gaan doen. Zou de eigenaar zijn aanzien hebben willen verhogen door net te doen alsof hij al zo'n moderne bronzen bijl bezat? Ook vijfduizend jaar geleden was de mens niets menselijks vreemd!

De stenenbijl met gietnaad (coll. Prov. Museum, Assen).